

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Інститут ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України
University of Natural Resources and Life Sciences Vienna (BOKU), Austria
Bialystok University of Technology, Faculty of Civil Engineering and Environmental
Sciences, Department of HVAC Engineering
Sindh Madressatul Islam University, Karachi, Pakistan
Deutsche Gesellschaft Für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Gemeinde Filderstadt, Deutschland
Національний технологічний інститут, Делі
Муніципалітет м. Фільдерштадт, Німеччина
Сільськогосподарський коледж, Університет Волайта Содо
Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління
Національний університет «Львівська політехніка»
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені
Ігоря Сікорського»
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Сумський національний аграрний університет
Сумський державний університет
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Вінницький національний технічний університет
Запорізький національний університет
Національний університет кораблебудування імені Адмірала Макарова
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
ТОВ «НЬЮФІЛК НТЦ»
ПрАТ «Природні ресурси»
СП «Полтавська газонафтова компанія»
ТОВ «Системейр»
ТОВ «Інвертер Експерт»
ТОВ «Вентсервіс»
Енергоконсалтингова компанія «АЙТІКОН»
Компанія A-Clima

V Міжнародна науково-практична конференція «Екологія. Довкілля. Енергозбереження»

Полтава, НУПП, 19 грудня 2024 року

УДК 658.5

ЗЕЛЕНЕ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕНЕРГЕТИКИ: ВІЗІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Хадарцев О. В., к.е.н., доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, Україна*

Сьогодні стабільне підґрунтя соціально-економічного розвитку України знаходиться під постійною загрозою критичного ураження ворогом. Кремлівський агресор систематично наносить удари по промислово-виробничим комплексам, і в першу чергу по енергетичній галузі. Але, не зважаючи на повномасштабну війну, Україна не відмовляється від обраного шляху сталого розвитку і виконання встановлених до 2030 року цілей стосовно:

- забезпечення економічного зростання;
- створення реального середовища соціальної справедливості;
- подальшого впровадження раціонального природокористування.

Відповідно головними завданнями розвитку Української енергетики в сучасних умовах є:

- забезпечення сталості її функціонування в умовах постійної військової загрози;
- трансформація єдиної енергетичної системи України за гнучкою, адаптивною моделлю, для підвищення автономності та мінімізації її загальної вразливості;
- зміна структури споживання енергоресурсів, знову ж таки для підвищення автономності української енергогенерації та мінімізації ризиків знищення логістичних каналів енергоімпорту.

Таким чином, зелена енергетика залишається важливою не лише для виходу України на рівень сталого розвитку європейських країн [1], а й набуває підвищеної пріоритетності у забезпеченні безпеки сьогодні. До того ж, впровадження зеленої енергетики в Україні цілком реальне не лише для повоєнної відбудови, а й для відновлення в умовах повномасштабної війни. Зокрема це стосується Полтавщини [2], сильними сторонами якої є:

- потужна ресурсна база;
- сприятливі кліматичні умови;
- промисловий потенціал машинобудування та паливно-енергетичного комплексу;

– розвинута агропромисловість, в першу чергу на основі рослинництва.

Тому проведення послідовної політики із залучення зовнішніх інвестицій та підтримки внутрішніх інвесторів дозволяє забезпечити

розвиток альтернативної енергетики, а також технічне переоснащення комунальної інфраструктури, щоб в свою чергу досягти переходу на 100% відновлювальних джерел енергії. В цьому сенсі, необхідно реалізовувати задачі із супутньої підтримки, як-то [2]:

- здійснення ефективної просвітницької роботи;
- формування та впровадження ефективних стимулюючих механізмів енергозбереження;
- створення преференцій та бенефітів для ОСББ, підприємств житлово-комунального господарства, управляючих компаній за підвищення енергоефективності.

Для активізації зеленого відновлення енергетики слухними є спільні рекомендації ПРООН та КШЕ [3], які спрямовані інтегрувати принципи зеленого відновлення і в єдину політику України, і в фінансові рамки відновлення. По-перше, це нормативне закріплення мінімальної регламентації показників «зеленості» для проєктів, а також визначення набору таких індикаторів. До того ж, на думку даних фахівців, наявність цих нормативних критеріїв дозволить не лише досягти більшого прогресу у руху до відновлювальної енергетики, а й створити ефективну взаємодію з міжнародними фінансовими структурами, інвесторами, тощо. Оскільки окремі випадки свідчать, що іноді залучення фінансування мало на меті не лише сталий розвиток України, а здійснювалось з метою грінвошингу. По-друге, потрібна розробка системи показників та візуалізації процесу зеленого відновлення, ілюструючи вплив на довкілля та клімат:

- траєкторія викидів, різниця між фактичними та запланованими викидами;
- частка нових будівель, відбудованих за принципами енергоефективності;
- частка витрат на зелені проєкти у загальних витратах на відбудову;
- обсяги ВДЕ загальній новій чи відновленій генерації тощо.

Це потрібно для усвідомлення усіма учасниками процесу (але в першу чергу урядом і стейкхолдерами) відповідності відновлення обраному шляху, відповідності цільовим орієнтирам. Також, на думку фахівців, ці дії створюють сприятливі переваги на користь України, і у майбутньому надають кращі вихідні позиції для подальшого узгодження євроінтеграційного руху.

Україна вже має певні напрацювання руху для успішного зеленого відновлення енергетики. Доцільно звернути увагу на досвід м. Запоріжжя, де ГО «Екосенс» було розроблено такі напрями, в рамках реалізації проєкту «Планування зеленого післявоєнного відновлення Запоріжжя з урахуванням кліматичних цілей». Так досліджено ряд сфер як генерації, так управління і споживання енергоресурсів, за результатами чого виявлено наступні фактори [4]:

- ефективне провадження муніципальної енергетичної політики – на